

5.3 Strategicky řízený a mezinárodně konkurenceschopný ekosystém výzkumu, vývoje a inovací

1. Popis komponenty

Strategicky řízený a mezinárodně konkurenceschopný ekosystém výzkumu, vývoje a inovací

Oblast politiky: Výzkum, vývoj a inovace

Cíl:

Zvýšit konkurenceschopnost a socioekonomické přínosy a dopady výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím podpory excelence, posílení mezinárodní spolupráce a strategického rozvoje lidského kapitálu

Specifické cíle:

1. Zkvalitnit proces přípravy, tvorby, provádění, sledování a vyhodnocování politiky výzkumu, vývoje a inovací
2. Sjednotit metodické prostředí pro poskytování podpory na výzkum, vývoj a inovace z veřejných prostředků
3. Podpořit mezinárodně konkurenceschopné týmy, které jsou nositeli excelence ve výzkumu, vývoji a inovacích

Reforma:

Strategicky řízený a mezinárodně konkurenceschopný ekosystém VaVal

Reforma zahrnuje posílení kapacit strategické inteligence pro VaVal v ČR, vytvoření programu Excellence a harmonizaci prováděcích pravidel pro udělení veřejné podpory VaVal

Odhadované náklady:

Pro účely implementace reformy nejsou žádány žádné prostředky RRF.

Detail komponenty

Přestože je ČR státem s nejvyšším podílem průmyslové produkce na HDP v rámci EU, její inovační potenciál, přidaná hodnota a role v hodnotových řetězcích tomu stále ještě neodpovídají, resp. ČR tento potenciál prozatím plnohodnotně nevyužívá.

Sektorová oblast výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „VaVal“) stále vykazuje relativně vysokou závislost na národním financování a na zdrojích EU s „národní obálkou“ (tj. na fondech politiky soudržnosti EU) a velmi málo využívá programy postavené na financování ze zahraničních zdrojů s mezinárodní konkurencí (tj. zejména rámcové programy EU pro výzkum a inovace). Tato závislost a pro-cyklický způsob financování VaVal v ČR představují významné riziko, protože jakákoliv diskontinuita má v oblasti VaVal zpravidla zásadní a potažmo i dlouhotrvající důsledky.

Co se týče podílu finančních příspěvků z rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizontu 2020 (2014–2020) na výdajích státního rozpočtu ČR na VaVal (GBARD), ČR patří mezi 5 zemí s nejnižším podílem s tím, že tento nedosahuje ani 1/4 podílu 3 vůbec nejúspěšnějších zemí. **Všeobecně nízká míra zapojení ČR do rámcových programů EU pro výzkum a inovace přitom odráží i všeobecně nízkou míru excelence VaVal v ČR**, ať je dané měřeno podílem vědeckých publikací mezi 10 % nejcitovanějších publikací anebo nízkým podílem patentových žádostí.

Zranitelnost ekosystému VaVal ČR je dále prohloubena také chybějící perspektivou financování VaVal v post-kohezním období (tj. v období, kdy již významně poklesne míra čerpání prostředků EU ze strany ČR prostřednictvím fondů politiky soudržnosti EU), protože oba dva klíčové operační programy (tj. Operační program Jan Amos Komenský, resp. Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost) hrají v řadě oblastí podpory VaVal v ČR zcela zásadní a dosud nenahraditelnou roli a jejich plné nahrazení z národních zdrojů ČR se v nejbližší budoucnosti jeví jako vysoce nereálné.

Jakkoliv nelze předpokládat, že vyšší míra zapojení ČR do evropských kompetitivních nástrojů financování VaVal (tj. zejména rámcových programů EU pro výzkum a inovace) finanční prostředky aktuálně čerpané v rámci fondů politiky soudržnosti EU plnohodnotně nahradí, ČR musí nastoupit trajektorii k mnohem intenzivnějšímu zapojení do těchto nástrojů financování VaVal, když úspěšnost v nich přináší dalekosáhlé multiplikační efekty determinující kvalitu, resp. konkurenceschopnost ekosystému VaVal v ČR a přínosy a dopady vynaložených investic na ekonomiku a společnost. Bez dosažení vyšší míry a intenzity zapojení ČR do přímo řízených programů EU, popř. i do dalších mezinárodních nástrojů

financování VaVal, hrozí při skokovém útlumu disponibility zdrojů politiky soudržnosti EU podstatný propad financování VaVal v ČR a v důsledku toho rovněž nenávratné znehodnocení nemalých investičních prostředků, které do oblasti VaVal v ČR v posledním více jak desetiletí směřovaly.

V tomto ohledu je nicméně nezbytné reflektovat taktéž skutečnost, že ani evropské přímo řízené programy, vzhledem ke všeobecně vysoké konkurenci a nízké míře úspěšnosti (tzv. success rate), nebudou nikdy tvořit zásadní podíl na objemu zdrojů na financování VaVal v rámci národního ekosystému VaVal jakéhokoliv členského státu EU. Údaje za rok 2021 dokládají, že ČR vynakládá na VaVal prozatím pouze 2 % HDP (veřejné a soukromé zdroje dohromady). **Existuje tak rovněž vysoký potenciál ke zvýšení národního financování VaVal v ČR, a to v souladu se souhrnným cílem EU spočívajícím v dosažení úrovně výdajů na VaVal alespoň ve výši 3 % HDP do roku 2030, přičemž 2/3 z nich by měly tvořit investice soukromého sektoru.**

Jednou z překážek vyššího stupně internacionalizace ekosystému VaVal ČR je i vysoká míra roztříštěnosti metodického prostředí pro poskytování podpory na VaVal z veřejných prostředků, resp. s tímto související nadměrná administrativní zátěž. V případě mezinárodně konkurenceschopného VaVal jsou náklady spojené s jejich nadměrnou administrativou neadekvátní eventuálním přínosům a neschopnost (přes opakované snahy) je adekvátně vyřešit je reflexí nedostatečného pochopení důležitosti excelentního ekosystému VaVal pro rozvoj základů znalostní ekonomiky a společnosti, i principů jejich fungování. Je proto třeba vnímat, že dosavadní praxe má negativní dopad na atraktivitu VaVal v ČR, a i efektivitu výzkumného a inovačního prostředí v ČR. Sektorová doména VaVal patří přitom mezi vůbec nejvíce kompetitivní oblasti. Setrvalá neschopnost efektivního vyřešení nadměrné administrativní zátěže výzkumných pracovníků je taktéž v příkrém rozporu s rozsáhlými investicemi do výzkumné infrastruktury a ohrožuje její provoz, jakož i další investiční rozvoj.

V neposlední řadě je v rámci ekosystému VaVal ČR třeba posílit i kapacity strategické inteligence ve vztahu k činnostem spočívajícím v přípravě, tvorbě, implementaci, monitoringu a evaluaci politiky VaVal.

2. Hlavní výzvy a cíle

Výše uvedené aspekty byly ČR identifikovány jako stěžejní pro posílení excelence ve VaVal. V případě jejich adekvátního adresování lze tak důvodně očekávat zvýšenou míru internacionalizace prostředí VaVal v ČR a mezinárodní spolupráce aktérů VaVal, která se promítne mj. i do vyšší míry jejich zapojení do evropských kompetitivních nástrojů podpory VaVal a posílení financování ekosystému VaVal v ČR ze zahraničních zdrojů. Od vyšší míry excelence ve VaVal lze poté důvodně očekávat rovněž implicitní zvýšení potenciálu pro zintenzivnění spolupráce veřejného výzkumného sektoru s aplikační sférou, co se týče valorizace znalostí. **Reformní opatření níže přímo reaguje na dlouhodobé slabé stránky ekosystému VaVal v ČR, které jsou identifikovány mj. v rámci tzv. Country Reportu a reflektují je tzv. Country Specific Recommendations vůči ČR, jež cílí na zvýšení excelence ve VaVal a posílení předpokladů k zintenzivnění mezisektorové spolupráce ve VaVal a valorizace znalostí.** Posílení excelence ve VaVal, mezinárodní konkurenceschopnosti ekosystému VaVal a socioekonomických přínosů a dopadů VaVal přispěje k posílení pozice ČR v rámci evropských, makro-regionálních a globálních hodnotových řetězců, včetně příspěvku ČR k rozvoji znalostní společnosti a ekonomiky v EU, její odolnosti, připravenosti reagovat na krizové situace a k její otevřené strategické autonomii, co se týče budování předpokladů pro generování stěžejních znalostí a rozvoj klíčových technologií v EU.

Reforma primárně nespočívá v adresování cílů **tzv. zelené transformace EU**. Nicméně realizace opatření sekundárně přispěje i k rozvoji znalostní a technologické báze EU potřebné pro naplňování ambicí Zelené dohody pro Evropu, včetně zelené transformace průmyslu EU, dosažení klimatických cílů EU anebo zachování biodiverzity. Opatření komponenty stejně tak primárně nespočívají ani v adresování cílů **tzv. digitální tranzice EU**. Realizace opatření nicméně sekundárně přispěje i k rozvoji znalostní a technologické báze EU potřebné pro naplňování digitálních cílů EU.

3. Popis reformy komponenty

Strategicky řízený a mezinárodně konkurenceschopný ekosystém VaVal

Reforma zahrnuje posílení kapacit strategické inteligence pro VaVal v ČR, vytvoření programu Excelence a harmonizaci prováděcích pravidel pro udělení veřejné podpory VaVal

Výzva	ČR disponuje širokou škálou strategických dokumentů. Jejich reálný dopad v praxi je ale často omezený a vyhodnocování spíše formální, bez dostatečného zpětnovazebního mechanismu. Předně to platí v oblastech s vysokou mírou komplexity a dlouhodobým horizontem manifestace výsledků přesahujícím vládní volební cykly. Řešením přitom

	není vytvoření dalšího strategického dokumentu, nicméně periodická a na důkazech postavená evaluace dopadů stávajících politik VaVal a adekvátní reakce směřující k naplňování jejich cílů. V rámci této reformy tedy budou posíleny stávající kapacity strategické inteligence, další rozvoj aktuálního informačního, datového a analytického zázemí a pravidelné zveřejňování výstupů relevantních analýz v relevantních komunitách VaVal, jako nástroj zvyšování povědomí o výkonnosti českého ekosystému VaVal v mezinárodním srovnání. Nově bude věnována pozornost vytvoření analytických nástrojů pro systematické sledování dynamiky ekosystému VaVal ČR se zaměřením na jeho kvalitu, výkonnost, interakce a spolupráci mezi jednotlivými aktéry ekosystému VaVal, jejich napojení na mezinárodní výzkumnou a inovační komunitu, a i na rozvoj personálních kapacit pro VaVal. Systematické sledování a dostupnost věcně příslušných informací poté podpoří strategické a na datech založené rozhodování při realizaci politiky VaVal. Monitoring a doporučení by se měly soustředit primárně na sledování výsledků: (a) mezinárodní spolupráce ČR ve VaVal; (b) velkých výzkumných infrastruktur; (c) Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR; (d) rozvoje lidských zdrojů ve VaVal. Důraz na systematický přístup k mezinárodní spolupráci ve VaVal reaguje na aktuální potřebu spojenou s poměrně značnou mírou mezinárodní uzavřenosti ekosystému VaVal v ČR, jež se odráží v nízké účasti výzkumných týmů v rámcových programech EU, omezené internacionalizaci výzkumných organizací anebo nedostatečné spolupráci ČR při mezinárodní koordinaci podpory VaVal. Významným předpokladem pro úspěšné zapojení ČR do Evropského výzkumného prostoru a mezinárodní spolupráce ve VaVal obecně je dlouhodobý strategický přístup veřejné správy ČR a výzkumných organizací k rozvoji mezinárodní spolupráce ve VaVal a internacionalizaci aktivit VaVal. Takový strategický přístup musí být založen jak na analýze systémových podmínek pro rozvoj mezinárodní spolupráce ve VaVal, tak i analýze personálních, finančních a výzkumně-infrastrukturních kapacit, jakož i na participativním zapojení výzkumných pracovníků a stakeholderů VaVal do identifikace prioritních témat pro mezinárodní spolupráci ve VaVal ve vazbě na aktuální a očekávané trendy ve vývoji technologií a společenských potřeb a dále rovněž v návaznosti na strategické cíle Evropského výzkumného prostoru. V oblasti velkých výzkumných infrastruktur bude systematicky vyhodnocována jejich role v ekosystému VaVal v ČR a jejich širší socioekonomické dopady. V této souvislosti budou posíleny analytické kapacity, které budou poskytovat informační podporu pro veřejnou správu ČR při implementaci metodiky pro hodnocení socioekonomických dopadů velkých výzkumných infrastruktur a při strategickém rozhodování o zacílení podpory na rozvoj systému velkých výzkumných infrastruktur ČR ve vazbě na budoucí technologické a společenské výzvy. Rozvoji lidských zdrojů ve VaVal a otázkám genderu a podmínkám pro uplatnění žen ve VaVal je třeba věnovat zvláštní pozornost. Hodnotit kvalitu rozvoje výzkumných týmů je s ohledem na časové zpoždění, různé výchozí pozice i přirozenou a žádoucí fluktuaci obtížné, nicméně prostor pro přirozený přenos mezinárodní dobré praxe panuje stále nezměrný, stejně jako multiplikační potenciál. Každá fáze kariérního rozvoje pracovníků ve VaVal má jiné výchozí podmínky i cíle, a vyžaduje proto specifickou formu a intenzitu podpory. Excellence ve VaVal má jinou podobu v počátcích a na vrcholu kariéry. Je tedy nezbytně nutné zpřehlednit existující strukturu dotačních nástrojů podpory VaVal srozumitelnou logikou přirozeného kariérního růstu. Za účelem toho je třeba vytvořit odpovídající trajektorie pro všechna růstová stadia, tzn., od studentů doktorských studijních programů, přes post-doktorandy a výzkumné pracovníky na začátku jejich profesních kariér, až po seniorní vědecké leadery. Tyto trajektorie je následně třeba

	podpořit prostřednictvím vhodných kompetitivních programů podpory VaVal, které budou vždy respektovat příslušnou fázi kariérního rozvoje lidského kapitálu a během vyhodnocování projektů VaVal brát zřetel na předchozí úspěšnost a rychlost naplnění jednotlivých fází. K tomu je třeba definovat soubor klíčových výkonnostních indikátorů, jejichž dlouhodobé sledování umožní včas zachycovat a vyhodnocovat reálný vývoj v celém podpůrném ekosystému VaVal a odhalit rovněž případná úzká hrdla v systému podpory kariérního a odborného růstu pracovníků ve VaVal. Obdobná situace jako v případě rozvoje lidských zdrojů panuje také v oblasti podpory inovačního potenciálu podniků. I zde platí, že je potřeba zohledňovat stádium inovační i celkové maturity a toto reflektovat ve specifických formách podpory VaVal. I zde se předpokládá vytvoření specifických trajektorií, které budou zohledňovat posun mezi jednotlivými stádii inovační zralosti a umožní tak efektivnější vyhodnocování přínosů dílčích typů podpor, jejich provázanosti a synergií, stejně jako odhalování případných bílých míst k vyplnění aktuálně chybějícími nástroji podpory. Nedílnou součástí bude sledování pozice a posunů inovačních firem v hodnotových řetězcích, technologické úrovně podniků, odolnosti firemního sektoru vůči disruptcím, jakož i jejich schopnosti adaptovat se na měnící se podmínky v rámci globálních odběratelsko-dodavatelských řetězců. Porozumění těmto atributům poté umožní plně adekvátně zacílit podpůrné nástroje konkrétním potřebám inovačních firem, a to v jednotlivých fázích jejich vývoje (tj. start-up, scale-up, apod.) a v konečném důsledku soustředit v rámci implementace Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR podporu do těch oblastí, které skýtají vysoký inovační potenciál. Jak bylo uvedeno výše, jedním z klíčových parametrů kvality VaVal je jeho mezinárodní konkurenceschopnost, tj. schopnost uspět a získat financování na VaVal v programech mimo výdaje státního rozpočtu či tzv. národní obálku fondů politiky soudržnosti EU, a to ideálně v širokém spektru vědních oborů. Tato reforma má za cíl motivovat výzkumné organizace v ČR k intenzivnímu zapojení do mezinárodních kompetitivních programů podpory VaVal, a to zejména do rámcového programu EU pro výzkum a inovace, a umožnit rychlejší rozvoj lidských zdrojů mezinárodně úspěšných týmů VaVal. Na základě schopnosti prokázat mezinárodní konkurenceschopnost by proto měly mít takto úspěšné týmy VaVal a jejich mateřská pracoviště nárok na navazující podporu, kterou by mohla využít zejména na udržení, další rozvoj a k posílení svého výzkumného týmu, popř. i svého administrativního zázemí. Účelem reformy je tedy zabezpečit kontinuální financování týmů VaVal v rámci hostitelských institucí poté, co ukončí implementaci mezinárodního projektu VaVal, aby došlo k udržení, dalšímu rozvoji a posílení kapacit týmů VaVal, které prokáží svou konkurenceschopnost na mezinárodní úrovni. Dále je účelem intervence podpořit také navyšování počtu samostatných nositelů excelentní výzkumné agendy tak, aby ČR navyšovala intenzitu čerpání nad již dosaženou úroveň a vědně-oborovou strukturu. Výše poskytnuté podpory by se kromě objemu dostupných prostředků na specifický dotační titul měla odvíjet i od míry konkurence v mezinárodních programech VaVal, ve kterých žadatelé uspěli, a podpora by měla zohledňovat i potřebu rozvoje excelence ve vědních oborech, které prozatím v této oblasti zaostávají. V rámci reformy bude dále řešena harmonizace prováděcích pravidel pro udělení veřejné podpory VaVal. Podstatná proměna v této oblasti je nezbytnou podmínkou k úspěchu českého ekosystému VaVal v silné mezinárodní konkurenci. Podstatné množství administrativních postupů je zpravidla ošetřováno na operativnější úrovni než přímo legislativní, a to buď formou podzákonných předpisů nebo prostřednictvím metodických pokynů, jež na samotnou legislativní úpravu nemusí mít přímou vazbu. Implementace tohoto opatření tedy nevyžaduje žádné změny legislativního charakteru a je tak proveditelná přímočařeji, formou metodického opatření harmonizujícího postupy ze strany jednotlivých poskytovatelů při poskytování podpory z veřejných prostředků.

Cíl	Realizace reformního opatření na posílení kapacit strategické inteligence pro VaVal v ČR bude probíhat v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) s odběrateli výstupů tohoto opatření napříč všemi aktéry politiky VaVal, a to prostřednictvím využití a rozšíření kapacity tzv. projektu sdílených činností STRATIN+ (<i>Strategická inteligence pro výzkum a inovace</i>). Rozšířené kapacity projektu sdílených činností STRATIN+ budou koncentrovány na posílení analytických prací a přípravu podkladů k realizaci politik VaVal založených na důkazech v oblastech uvedených výše v písm. (a) – (d) tak, aby bylo možné průběžně monitorovat a vyhodnocovat reformní úsilí, co se týče rozvoje excelence ve VaVal v ČR, posílení mezinárodní spolupráce ČR ve VaVal, jakož i strategického rozvoje lidského kapitálu a inteligentní specializace ekonomiky ČR. Specifický modul projektu sdílených činností STRATIN+ bude do budoucna dedikován na zabezpečení služeb analytické podpory činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „RVVI“), jako centrálního orgánu, do jehož gesce náleží mj. formulace Národní politiky VaVal ČR, definování Národních priorit orientovaného VaVal ČR anebo příprava každoroční analýzy stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím. Současně budou v rámci projektu sdílených činností STRATIN+ nově podporovány taktéž činnosti strategické inteligence ve vztahu k systematickému budování kapacit pro zvýšení úspěšnosti ČR v projektech ERC (<i>European Research Council</i>). Výstupem projektu sdílených činností STRATIN+ budou datové sady, nové analytické nástroje a cílené odborné podklady pro systematický monitoring a pro vyhodnocení dynamiky ekosystému VaVal v ČR. Tyto výstupy budou průběžně poskytovány po celou dobu realizace projektu. V rámci reformy bude dále vytvořen nový dotační titul, programu EXCELLENCE, a to pro žadatele, tj. pracoviště, která: (a) získala finanční podporu z mezinárodních dotačních titulů jako úspěšní příjemci a realizátoři podpořených projektů VaVal – předpokládá se, že by způsobilými uchazeči byla jak pracoviště úspěšných řešitelů projektů tzv. mono-beneficiary povahy (např. ERC, MSCA, apod.), tak rovněž účastníci konsorciálních projektů rámcového programu Horizontu Evropa, a i dalších kompetitivních mezinárodních nástrojů financování VaVal (např. programy Digitální Evropa, EURATOM, COST, EUREKA, apod.); tato pracoviště by poté podpořila jak udržitelnost již prokazatelně excelentních týmů, tak by i navyšovala počet nositelů samostatných excelentních výzkumných agend v rámci rozvoje vědního oboru s vazbou na již prokázanou excelenci; (b) obdržela finanční podporu z národních dotačních titulů ČR na základě principu financování návrhů projektů s tzv. Seal of Excellence – tj. projektové žádosti, které byly v rámcovém programu Horizontu Evropa vyhodnoceny jakožto vysoce kvalitní, ale nebyly Evropskou komisí finančně podpořeny z důvodu nedostatku finančních prostředků potřebných k podpoře všech vysoce kvalitních návrhů projektů VaVal, a k jejich financování přistoupila ČR (např. návrhy projektů ERC jsou podporovány z programu ERC CZ, návrhy projektů MSCA poté z Operačního programu Jan Amos Komenský, apod); <i>V ČR jsou na základě principu tzv. Seal of Excellence financovány i návrhy projektů VaVal, jež čistě formálně držiteli tzv. Seal of Excellence od Evropské komise nejsou, ale stále se jedná o vysoce kvalitní návrhy projektů VaVal, které kvalitativně uspěly v náročném mezinárodním hodnocení rámcového programu Horizontu Evropa.</i> (c) získala finanční podporu z národního dotačního titulu EXPRO, skupiny grantových projektů implementované Grantovou agenturou ČR za účelem podpory projektů,

	kteří mají největší potenciál přinést průlom ve svém vědním oboru a u kterých je jednou z podmínek úspěšného řešení mj. podání návrhu projektu ERC. V rámci harmonizace prováděcích pravidel pro udělení veřejné podpory VaVal budou řešeny tyto aspekty: (a) harmonizace procesních pravidel k poskytování účelové podpory na VaVal napříč jednotlivými poskytovateli – dané spočívá např. ve využívání jednoho společného informačního systému pro předkládání návrhů projektů VaVal a pro administraci projektů přijatých k podpoře; užívání jednotné struktury zadávací dokumentace veřejných soutěží ve VaVal; užívání jednotné struktury právního aktu o poskytnutí podpory (umožňujících vždy reflexi specifik programů podpory) apod.; (b) stanovení standardních kritérií pro účast v projektech rámcového programu EU pro výzkum a inovace mandatorními rovněž na národní úrovni ČR a harmonizace prostředí poskytování podpory na VaVal v ČR s prostředím v EU – dané předjímá např. povinnost pro uchazeče o podporu VaVal z veřejných prostředků ČR, aby na svých institucionálních úrovních prováděli plány genderové rovnosti anebo plány datového managementu v souladu s principy Open Science / Open Innovation, či harmonizaci hodnotících procesů, resp. evaluačních kritérií VaVal užívaných v ČR se standardy rámcového programu EU pro výzkum a inovace apod.
Implementace	Harmonogram implementace projektu sdílených činností STRATIN+: ▪ přijetí usnesení vlády ČR schvalující rozšíření věcného zaměření a kapacit projektu sdílených činností STRATIN+ a dobu jeho implementace nejméně do roku 2030 → nejpozději 4.Q 2024 <i>Technicky se bude jednat o nový projekt sdílených činností, jehož realizace plynule naváže na realizaci stávajícího projektu sdílených činností STRATIN+, jehož doba řešení skončí v roce 2024.</i> ▪ zahájení poskytování podpory na realizaci projektu sdílených činností STRATIN+ v souladu se schváleným usnesením vlády ČR → nejpozději 1.Q 2025 ▪ příprava analytické studie mapující stávající skladbu dotačních titulů na podporu VaVal v ČR, co do reflexe růstových stádií lidských zdrojů a inovujících podniků → nejpozději 2.Q 2026 Program EXCELLENCE, jako dotační titul realizovaný podle věcně příslušných ust. zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, bude MŠMT, jako věcně příslušným gestorem, implementován nejméně do roku 2030. Harmonogram implementace: ▪ přijetí usnesení vlády ČR schvalující program EXCELLENCE s dobou implementace nejméně do roku 2030 → nejpozději 4.Q 2024 ▪ zahájení implementace programu EXCELLENCE formou vyhlášení první veřejné soutěže ve VaVal → nejpozději 1.Q 2025 ▪ vydání právního aktu na poskytnutí podpory příjemcům, kteří ve veřejných soutěžích ve VaVal uspějí → nejpozději 4.Q 2025 Implementace opatření pro harmonizaci prováděcích pravidel pro udělení veřejné podpory VaVal bude probíhat v gesci Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen

	„RVVI“), a to ve spolupráci se všemi poskytovateli podpory na VaVal z veřejných prostředků ČR i zástupci příjemců, tzn., samotných aktérů VaVal v ČR. Implementace opatření bude zahájena shromážděním analytických materiálů, které již věcně příslušnou problematiku adresují, a realizací doplňkových analytických šetření, jež umožní uchopit všechny aspekty adresované problematiky komplexním způsobem. Současně se předpokládá ustavení pracovní platformy, která bude konzultačním fórem ke vznášení podnětů ze strany poskytovatelů podpory na VaVal z veřejných prostředků ČR a aktérů VaVal, a i fórem k přípravě samotných opatření směřujících k harmonizaci metodického prostředí poskytování účelové podpory na VaVal v ČR. Vybrané aspekty opatření mohou být adresovány také na specializovaných pracovních platformách zabývajících se dílčími aspekty věcně příslušné agendy – tj., např. Rada pro mezinárodní spolupráci ČR ve VaVal ustavená při MŠMT, resp. její Pracovní skupina pro 9. rámcový program EU pro výzkum a inovace Horizont Evropa se bude zabývat plněním opatření pod písm. (b) apod. Harmonogram implementace: ▪ shromáždění stávajících analytických materiálů a zahájení dodatečných šetření analytické povahy nutných k přípravě metodického pokynu → nejpozději 3.Q 2023 ▪ ustavení pracovní platformy pod organizační záštitou RVVI, která bude zahrnovat představitele všech poskytovatelů podpory na VaVal z veřejných prostředků ČR, tak i zástupce příjemců, tzn., samotné aktéry VaVal → nejpozději 3.Q 2023 ▪ přijetí metodického pokynu RVVI za účelem harmonizace metodického prostředí k poskytování účelové podpory na VaVal napříč všemi poskytovateli a stanovení standardních kritérií pro účast v projektech rámcového programu EU pro výzkum a inovace mandatorními i na národní úrovni ČR → nejpozději 2.Q 2025
Spolupráce a zapojení zúčastněných stran	Za účelem efektivní implementace projektu sdílených činností STRATIN+ bude ustaven řídící výbor složený ze zástupců relevantních orgánů státní správy ČR zodpovědných za realizaci politiky VaVal a představitelů stěžejních aktérů VaVal, kterými jsou Česká konference rektorů anebo Akademie věd ČR. Specifický modul projektu sdílených činností STRATIN+ na zajištění služeb analytické podpory činností RVVI bude řízen přímo ze strany RVVI, tzn., mimo platformu řídicího výboru. Do implementace programu EXCELLENCE se zapojí orgány státní správy ČR v roli tvůrců politik VaVal a poskytovatelů podpory na VaVal z veřejných prostředků, jakož i zástupci výzkumné sféry veřejnoprávního a soukromoprávního charakteru, kteří se budou v duchu „co-creation“ podílet na designu detailních kritérií programu EXCELLENCE. Do implementace opatření na harmonizaci prováděcích pravidel pro udělení veřejné podpory VaVal se zapojí orgány státní správy ČR v roli tvůrců politik VaVal a poskytovatelů podpory na VaVal z veřejných prostředků, zástupci výzkumné sféry veřejnoprávního a soukromoprávního charakteru, i představitelé podnikatelské sféry, kteří se budou v duchu „co-creation“ podílet na designu metodického pokynu.
Překážky a rizika	Předpoklad implementace reformy v částech, které se týkají projektu sdílených činností STRATIN+ a programu EXCELLENCE spočívá v disponibilitě dostatečných rozpočtových prostředků k realizaci opatření alokovaných ve výdajích státního rozpočtu ČR na VaVal, a to i přes probíhající konsolidaci veřejných rozpočtů ČR. Předpokladem implementace programu EXCELLENCE je rovněž dostatečná absorpční kapacita, tj. adekvátní počet vysoce kvalitních návrhů projektů naplňujících opatření, které připravují uchazeči o podporu, resp. potenciální příjemci podpory. Rizikem pro implementaci reformy je neochota a nepřipravenost orgánů státní správy ČR v roli tvůrců politiky VaVal a poskytovatelů podpory na VaVal z veřejných zdrojů využívat nástroje strategické inteligence k přípravě, tvorbě, implementaci, monitoringu

	a evaluaci politiky VaVal a harmonizovat metodické prostředí pro poskytování podpory na VaVal.
Cílové skupiny populace a ekonomické subjekty	Cílovou skupinou jsou orgány státní správy ČR v roli tvůrců politiky VaVal a poskytovatelů podpory na VaVal z veřejných zdrojů ; veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, jakožto i další výzkumné organizace soukromoprávního charakteru; a malé, střední a velké podniky .
Souhrnné náklady realizace financované z RRF za celé období	Reforma není financována prostředků RRF. Výdaje na implementaci opatření budou čerpány v rámci výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal. Konkrétní rozpočtová alokace na implementaci opatření se přitom odvíjí od možností výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal. S ohledem na skutečnost, že má být opatření realizováno i v období po roce 2026 (a to nejméně do roku 2030), aktuálně není možné celkovou rozpočtovou alokaci přesně kvantifikovat. Očekává se nicméně, že v letech 2025–2026 budou na realizaci opatření alokovány celkem cca 18 mil. EUR, z toho 15 mil. EUR na program EXCELLENCE a 3 mil. EUR na projekt sdílených činností STRATIN+, přičemž alespoň 25 % z alokace na projekt STRATIN+ bude dedikováno na zabezpečení služeb analytické podpory činností RVVI.
Dodržování pravidel státní podpory	V případě, že podpora bude poskytována na nehopodářské činnosti výzkumných organizací ve výzkumu, vývoji a inovacích, bude poskytována mimo režim veřejné podpory v souladu s čl. 2.1.1 Rámce pro státní podporu VaVal (2022/C 414/01). Ve všech ostatních případech bude režim podřízen nařízení Komise 2023/1315 ze dne 23. června 2023, o změně nařízení č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.
Uveďte dobu implementace	2025–2026 (realizace projektu sdílených činností STRATIN+ po schválení vládou ČR) Implementace opatření bude pokračovat i po roce 2026, a to minimálně do roku 2030. 2024–2026 (realizace programu EXCELLENCE po schválení vládou ČR) Implementace opatření bude pokračovat i po roce 2026, a to minimálně do roku 2030. 2023–2024 (příprava metodického pokynu) Mílníky implementace opatření by měly být dosaženy do konce 1. pol. roku 2025.

4. Strategic autonomy and security issues

This chapter is not relevant to the component.

5. Cross-border and international projects

This chapter is not relevant to the component.

6. Green dimension of the component

This chapter is not relevant to the component.

7. Digital dimension of the component

The reform is not primarily focused on digital technologies or digital infrastructures. Project activities and projects supported under this component must always comply with applicable national and European regulations, must not increase risks and must be in line with sectoral, regional and national strategies, failing which support under the component will not be granted to its final beneficiary.

8. Application of the 'do no significant harm' principle

'DNSH taxonomy criteria' do not indicate, in the context of 'Professional, scientific and technical activities', a relevant link to the area from the point of view of Climate change mitigation, Climate change adaptation, The sustainable use and protection for water and marine resources, nor from the point of view of the protection and restoration of biodiversity and ecosystems.

9. Milestones, Targets and timeline

Milestone: Strengthening of strategic intelligence capacities, creation of an excellence programme, and adoption of a methodological guideline for support providers

Deadline: Q2/2025

Verification mechanism:

Government Resolution creating a new shared activities project

Government Resolution creating a new excellence programme

Methodological guideline